

Motion till riksdagen 2009/10:A292

av **Eva-Lena Jansson och Lennart Axelsson (s)**

Svenska modellen och kollektivavtal

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenska modellen och om att svenska kollektivavtal ska gälla på den svenska arbetsmarknaden.

Motivering

Den svenska modellen med kollektivavtal är värd att försvara. En av förklaringarna till varför vårt land har varit så framgångsrikt i konkurrensen på en internationell marknad är, förutom vår offentligt finansierade välfärd, att vi har haft en arbetsmarknad med starka relativt jämbördiga ansvarstagande parter, fackföreningar och arbetsgivarorganisationer med kollektivavtalen som en viktig grundpelare. Det vore ett allvarligt misstag att inte försöka slå vakt om den svenska modellen.

Eftersom flera av den borgerliga regeringens företrädare under flera års tid sagt sig vilja öppna upp för lönedumpning och snedvriden konkurrens mellan företag, menar vi att riksdagen bör slå fast att den står bakom den svenska modellen och att svenska kollektivavtal är det som ska gälla på den svenska arbetsmarknaden. Efter att EU-domstolen uttalat sig om det s.k. Laval-målet som gällde en tvist mellan Svenska Byggnadsarbetareförbundet och det lettiska byggföretaget Laval, har det uppstått en tveksamhet om vad som egentligen gäller på den svenska arbetsmarknaden. Att EU-domstolen agerat utanför sitt kompetensområde har uppenbarligen inte bekymrat regeringen, som visserligen tillsatt en utredning för att se över frågan. Men vi förutsätter att riksdagen nu uttalar att man står bakom den gällande lagstiftning som vi har i Sverige när det gäller regler på arbetsmarknaden. Vid förhandlingarna 1994 om ett svenskt medlemskap i Europeiska unionen gavs löfte om att den svenska modellen med kollektivavtal inte skulle påverkas av ett medlemskap.

Fel! Okänt namn på

Därför är det av största vikt att den svenska riksdagen nu slår fast att EU:s domstol inte i efterhand tillåts förändra detta faktum.

Det svenska systemet för ordning och reda på arbetsmarknaden med både avtal och lagar har byggts upp under många år. Med en utveckling där alltfler människor flyttar till och arbetar i olika länder, främst inom EU, innebär det att regelverket behöver ses över och i vissa fall stärkas. Ett självklart krav är att alla som arbetar i Sverige ska ha rätt till lika villkor för lika arbete. Det gäller oavsett om personen är bosatt i Sverige eller arbetar här tillfälligt. Det gäller självklart också för alla EU-medborgare som kan använda den fria rörligheten inom EU.

För arbetstagare och deras fackliga organisationer är det utomordentligt viktigt att det på plats i Sverige finns en representant för en näringsidkare som ej är bosatt i Sverige, som är behörig att företräda denne i förhållande till arbetstagare och arbetstagarorganisationer i frågor som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det är således den fysiska närvaron av en behörig person – inte var denna person är bosatt – som är det viktiga. Skulle verksamhet kunna bedrivas i Sverige utan att det finns någon behörig person på plats i landet till vilken facket kan överlämna förhandlingsframställningar, framställa krav på kollektivavtal samt med vilken facket kan genomföra förhandlingar om löner och anställningsvillkor, äventyras möjligheten att teckna kollektivavtal. En ordning där verksamhet bedrivs och ingen behörig företrädare för näringsidkaren finns att tillgå inkräktar på förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare och undergräver de fackliga organisationernas rätt att förhandla om, ingå och tillämpa kollektivavtal i enlighet med ILO:s konventioner. Vi anser att införlivandet av tjänstedirektivet inte ska påverka arbetsrätten eller förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Oseriösa arbetsgivare ska inte kunna dumpa löner och anställningsvillkor genom att kringgå eller missbruka regelverket på den svenska arbetsmarknaden. Oordning på arbetsmarknaden får stora konsekvenser för alla – löntagare, arbetsgivare och samhälle. Löntagare som inte känner till eller vågar hävda sina rättigheter kan tvingas att arbeta till sämre lön och på sämre villkor än vad avtalen föreskriver, detta samtidigt som seriösa företag riskerar att bli utkonkurrerade av mindre seriösa eller kriminella företagare. Med ett kollektivavtal på arbetsplatsen vet både arbetsgivare och anställda vilka regler som gäller. De anställda garanteras rimlig lön och villkor som är gemensamma för branschen. På så sätt kan företagen konkurrera på lika villkor utan risk att någon försöker förbättra lönsamheten genom dåliga anställningsvillkor.

Stockholm den 2 oktober 2009

Eva-Lena Jansson (s)

Lennart Axelsson (s)